

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL DISTRICT OFFICE
ADMINISTRATORS PRIMARY EDUCATION CHAIYAPHUM DISTRICT 1

สุชิน ประสานพันธ์

Suchin Prasarnphan

เพ็ญนา สุเสริม

Pennapa Sukserm

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-mail: suchin_4649@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนก ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติงาน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 322 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ในส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ข้าราชการครูและศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .993 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วน

* Received 22 December 2020; Revised 30 December 2020; Accepted 16 January 2021

การจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 คือ ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการทำงาน มีเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ขนาดโรงเรียน, ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

Abstract

The objectives of this research article were to 1) Study the academic leadership of school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1. 2) To compare the academic leadership of the school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, classify school sizes and working experience. 3) Study the suggestion for academic leadership of school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1. The sample group that responded to the questionnaire in the research was teacher civil servants under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, academic year 2019. 322 people which is obtained by multi - stage randomization In the feedback data collection section the researcher collected the data by interviewing teacher officials and supervisors. Under the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office, District 1, amount 10 people The tools used to collect data were questionnaires with a 5 - level approximation scale with a .993 confidence value and a structured interview. The results of the study were as follows: 1. The level of opinions on academic leadership of the school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level 2. The results of comparing opinions on academic leadership of school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, classified by school size, found that there were statistically significant differences of opinions at the .05 In the classification based on operational experience, the difference was statistically significant at the .05 level. 3. Suggestions to develop academic leadership of school administrators under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, namely, the stakeholders should participate in the formulation of working guidelines, have clear academic goals for the school.

Keywords: Academic Leadership, School Size, Practical Experience

บทนำ

ในองค์การหน่วยงานต่าง ๆ ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ ผู้นำเป็นบุคคลที่มีอำนาจอิทธิพลในการบังคับบัญชา มอบหมายงาน ในกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ ผู้นำเป็นผู้ประสานความต้องการของบุคคล ความต้องการของงานและความต้องการขององค์การเข้าด้วยกัน (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552) ซึ่งภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Aspects) โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันถือว่า ภาวะผู้นำเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา (Change) เป็นเรื่องของการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation/Persuasion) การใช้อำนาจ (Power) และอิทธิพล (Influence) ซึ่งเกี่ยวข้องกับทิศทาง (Direction) คอยช่วยให้ทุกคนในองค์กรมั่นใจว่าสามารถเดินทางไปสู่จุดหมายที่ต้องการแน่นอนถูกทิศทาง (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ ชูสอน, 2557)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นตอนงานด้านวิชาการ ขั้นตอนจัดการและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการคือหลักแห่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

ผู้บริหารโรงเรียนจึงจะต้องมีภาวะผู้นำและมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน โดยต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนคือ การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนสนใจการเรียนการสอนในห้องเรียน ความมีประสิทธิภาพของการทำงานของครู และความสำเร็จของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, K. & Jantzi, D., 2006)

จากเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำที่มีส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนในการพัฒนาประเทศชาติ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อส่งผลให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าประสงค์ คือ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งหวังให้เด็กไทยทุกคน ดี เก่ง มีความสุขเพิ่มทุนทางสังคม ลดปัญหาที่เกิดขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. **วิจัยเชิงปริมาณ** ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,960 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เป็นขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แล้วกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนข้าราชการครู แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เล็ก	510	84
กลาง	1,230	201
ใหญ่	220	37
รวม	1,960	322
ประสบการณ์		
น้อยกว่า 5 ปี	660	108

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	544	90
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	756	124
รวม	1,960	322

2. วิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนการให้ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์คือ ข้าราชการครูและศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3. ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC)

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน แล้วนำมาหา

4.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อและรายรวม โดยค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .585 - .977

4.2 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ที่ .993 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

5. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

6.1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน

6.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

6.3 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่เป็นสถานที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยจากข้าราชการครู

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ข้าราชการครูและศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 10 คน ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

2.2 มีประสบการณ์การทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

2.3 มีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำแนกขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติทดสอบ (F - Test) คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.1 จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

2.2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า

1. ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนการจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1

3.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน โดยจะต้องยึดหลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจนเข้าใจตรงกัน สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง

3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยหลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความชัดเจน เนื้อหาไม่มากจนเกินไป มีความชัดเจน ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดครูผู้สอนให้ได้สอนตรงตามวิชาเอกและตรงตามความถนัด

3.3 ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน จัดทำแผนประจำปี และโครงการ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ เอื้อประโยชน์ทั้งผู้เรียนและชุมชน ควรมีการนำเสนอผลงานผู้บริหารสถานศึกษา ผลงานครูและถอดบทเรียนทุกสิ้นปีการศึกษา ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูทุกคน มอบหมายงานอย่างทั่วถึงตามความถนัดของแต่ละคน ประชุมชี้แจงงานอย่างชัดเจน มีความโปร่งใส มีความเที่ยงธรรม

3.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการนิเทศไปในเชิงบวกและเป็นกัลยาณมิตร มีการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ก่อนออกนิเทศควรแจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบล่วงหน้า ทำความเข้าใจกับผู้รับการนิเทศถึงวัตถุประสงค์การออกนิเทศเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันทำให้การนิเทศประสพผลสำเร็จ ควรนิเทศในห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในปรับปรุงการสอนได้ดี สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่จริงใจกับครู และปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าพอใจ

3.5 ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพทั้งครูประจำการในการเพิ่มวิทยฐานะ และให้กำลังใจครูอัตราจ้างในการสอบบรรจุเข้ารับราชการ ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถได้แสดงศักยภาพ ส่งเสริมการทำนวัตกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายให้ครูเข้ารับการอบรมต่าง ๆ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูทุกคนได้เข้ารับการอบรมเท่า ๆ กัน และตรงตามหน้าที่งานที่ได้รับมอบหมาย ครูสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนางานที่เกี่ยวกับสายงานตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูไม่ควรหยุดพัฒนา

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียน ประกอบกับเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด (ชฎากาญจน์ เจริญชนม์, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด สร้อยน้ำ ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีและปรัชญาในหลักสูตรกลุ่มต่าง ๆ ตระหนักว่าไม่มีวิธีการสอนใดดีที่สุด ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาความเป็นมนุษย์ การเป็นตัวแทนเชิงวิชาการ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง การจัดการให้เป็นไปตามแผนการสอนและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สมคิด สร้อยน้ำ, 2557)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพื่อตอบสนองมติฐานของการวิจัยที่กำหนดว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกัน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้โดยภาพรวมอาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และด้านการควบคุมการ ใช้เวลาในการสอน ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองมาตรฐานของการวิจัยที่กำหนดว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกัน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยภาพรวมอาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน (เกตุสุตา กิ่งการจร, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมถวิล ศิลปะคนธรรพ์ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำที่สังเกตได้ของครูใหญ่ และการปฏิบัติของครูในเรื่องหลักการฝึกปฏิบัติทั้ง 5 ประการ ของสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ พบว่า ประสบการณ์การสอนของครู และจำนวนปีการสอนร่วมกับครูใหญ่คนเดียวกันสามารถทำนายการฝึกปฏิบัติของครูในเรื่องหลักการฝึกปฏิบัติทั้ง 5 ประการ ของสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ได้ ร้อยละ 34 (สมถวิล ศิลปะคนธรรพ์, 2556)

3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน โดยจะต้องยึดหลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจนเข้าใจตรงกัน สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับ Murphy, B. A. กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนนั้นจะต้องมีความชัดเจน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ทีมงานมีส่วนในการกำหนด

เป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ นอกจากนั้นเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน การวางแผนงานทางวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Murphy, B. A., 1985)

3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยหลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความชัดเจน เนื้อหาไม่มากจนเกินไป มีความชัดเจน ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดครูผู้สอนให้ได้สอนตรงตามวิชาเอกและตรงตามความถนัด สอดคล้องกับ ขวลิขิต ชูกำแพง กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุดการบริหารหลักสูตรนั้นเป็นระบบของหลักสูตรจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบระเบียบและรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วยระบบการบริหารหลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือการวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร (ขวลิขิต ชูกำแพง, 2550)

3.3 ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน จัดทำแผนประจำปี และโครงการ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ เอื้อประโยชน์ทั้งผู้เรียนและชุมชน ควรมีการนำเสนอผลงานผู้บริหารสถานศึกษา ผลงานครูและถอดบทเรียนทุกสิ้นปีการศึกษา ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูทุกคน มอบหมายงานอย่างทั่วถึงตามความถนัดของแต่ละคน ประชุมชี้แจงงานอย่างชัดเจน มีความโปร่งใส มีความเที่ยงธรรม สอดคล้องกับ Glickman กล่าวว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้นำ ที่ต้องแสดงบทบาทกระตุ้น และพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

3.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการนิเทศไปในเชิงบวกและเป็นกัลยาณมิตร มีการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ก่อนออกนิเทศควรแจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบล่วงหน้า ทำความเข้าใจกับผู้รับการนิเทศถึงวัตถุประสงค์การออกนิเทศเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันทำให้การนิเทศประสพผลสำเร็จ ควรนิเทศในห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในปรับปรุงการสอนได้ดี สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าพอใจ (Glickman, 2007) สอดคล้องกับ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการนิเทศ

ภายในดังนี้ 1) การช่วยให้ผู้สอนแต่ละคนทำหน้าที่การสอนให้ได้ผลดี 2) การเป็นผู้ประสานงานและบริการแก่ผู้สอนทุกคนในด้านการสอน 3) การเป็นวิทยากรที่ดีที่สุดของผู้สอนในทุกโอกาส 4) การเป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอน 5) การเป็นผู้นำที่ดีของสถานศึกษาและชุมชน 6) การช่วยเหลือผู้สอนด้านวิชาการ 7) ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2551)

3.5 ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพทั้งครูประจำการในการเพิ่มวิทยฐานะ และให้กำลังใจครูอัตราจ้างในการสอบบรรจุเข้ารับราชการ ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถได้แสดงศักยภาพ ส่งเสริมการทำนวัตกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายให้ครูเข้ารับการอบรมต่าง ๆ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูทุกคนได้เข้ารับการอบรมเท่า ๆ กัน และตรงตามหน้าที่งานที่ได้รับผิดชอบ ครูสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนางานที่เกี่ยวกับสายงานตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูไม่ควรหยุดพัฒนา สอดคล้องกับ กิตติวรรณ แสนโท กล่าวว่า การบันทึกข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบทำให้สะดวกและรวดเร็วต่อการตรวจสอบ ติดตามและมีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว กำหนดให้ครูผู้สอนต้องตรวจสอบและจัดทำรายงานผล ความก้าวหน้าด้านการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถ ความถนัด และคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถพิเศษเข้ารับการเรียนเสริมเพื่อส่งเสริมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ (กิตติวรรณ แสนโท, 2556)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน โดยจะต้องยึดหลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจนเข้าใจตรงกัน สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดย

หลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความชัดเจน เนื้อหาไม่มากจนเกินไป มีความชัดเจน ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดครูผู้สอนให้ได้สอนตรงตามวิชาเอกและตรงตามความถนัด ด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน จัดทำแผนประจำปี และโครงการ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ เอื้อประโยชน์ทั้งผู้เรียนและชุมชน ควรมีการนำเสนอผลงานผู้บริหารสถานศึกษา ผลงานครูและถอดบทเรียนทุกสิ้นปีการศึกษา ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูทุกคน มอบหมายงานอย่างทั่วถึงตามความถนัดของแต่ละคน ประชุมชี้แจงงานอย่างชัดเจน มีความโปร่งใส มีความเที่ยงธรรม ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการนิเทศไปในเชิงบวกและเป็นกัลยาณมิตร มีการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ก่อนออกนิเทศควรแจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบล่วงหน้า ทำความเข้าใจกับผู้รับการนิเทศถึงวัตถุประสงค์การออกนิเทศเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันทำให้การนิเทศประสบผลสำเร็จ ควรนิเทศในห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในปรับปรุงการสอนได้ดี สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่จริงใจกับครู และปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพทั้งครูประจำการในการเพิ่มวิทยฐานะ และให้กำลังใจครูอัตราจ้างในการสอบบรรจุเข้ารับราชการ ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถได้แสดงศักยภาพ ส่งเสริมการทำนวัตกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายให้ครูเข้ารับการอบรมต่าง ๆ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูทุกคนได้เข้ารับการอบรมเท่า ๆ กัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา.
- กิตติวรรณ แสนโท. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริการการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริการการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต1. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2550). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ทีคิวพี.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2552). ภาวะผู้นำและผู้นำกลยุทธ์ Leadership and Strategic Leader. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิล กรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2557). การพัฒนาตัวแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมถวิล ศิลปะคนธรรพ์. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ์ ชูสอน. (2557). ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์: แนวคิดและการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์น่านวิทยา.
- Glickman. (2007). Super vision and instructional leadership: A developmental Approach. (7th ed.). Boston: Pearson.
- Leithwood, K. & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership: Its effects on students, teachers and their classroom practices. School Effectiveness and School Improvement, 17(2), 201-227.
- Murphy, B. A. (1985). Principle leadership for adult growth and development. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.